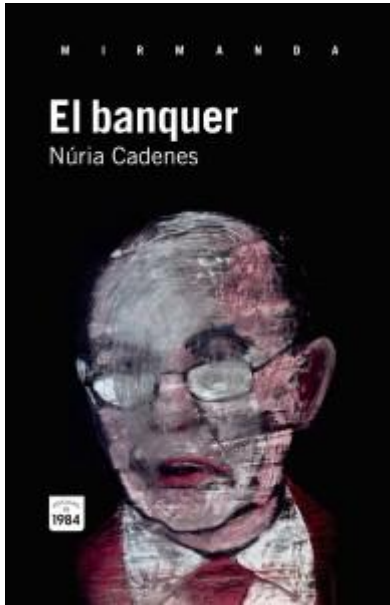

‘El banquer’, la cuina fabulosa de Núria Cadenes

La figura del banquer Joan March ha marcat de forma definitiva no només la vida a Mallorca, sinó també fora de l'Illa. Encara que molta gent no ho sàpiga. L'home que va arribar a ser la sisena fortuna mundial, creador d'una banca ben activa que va obrir oficina a la City de Londres, és recordat encara avui com a contrabandista i com a home sense escrúpols, que negociava a la vegada amb aliats i amb nazis i que només tenia un bàndol: ell mateix.

En aquests temps d'incerteses, en els quals la banca està dominada per gent a la qual és difícil posar rostre, i d'ampli descrèdit de la política, Núria Cadenes s'ha basat en la figura i en la biografia de March per escriure un llibre imprescindible com és *El banquer* (Edicions 1984) i que confirma el que molts ja sabíem: l'escriptora ha arribat a un grau de maduresa que fa

preveure que ens arribaran moltes altres joies literàries (és clar, si la vida activista que du li deixa temps per escriure).

Cadenes ha fet una mica de tot: periodista, biògrafa de l'Ovidi Montllor, descobridora del Sud, narradora de la seva pròpia experiència a la presó. Fins que en els darrers temps s'ha endinsat de ple en la narrativa. I si al principi foren els contes de A-Z (entre els quals hi ha algunes peces sensacionals del gènere) que li va valdre el premi Ciutat d'Elx i també el de la Crítica dels Escriptors Valencians, ara ha fet un ou de dos vermells amb *El banquer*.

Perquè agafant elements de la realitat i pàgines verídiques de la biografia de March, ha acabat confegint una novel·la que va molt més enllà del personatge, ha acabat creant un arquetipus universal. I això és a l'abast de molta poca gent. I requereix d'un gran talent narratiu.

Cadenes ha emprat una arma que domina: la condensació. I així, a través de capítols molt breus, de frases curtes i de silencis que suggereixen més que no pas mostren ha bastit una història on la sordidesa, la traïció i l'ambició són a l'ordre del dia i confegeixen una xarxa de relacions que atrapa el lector dins una atmosfera densa. Perquè Cadenes no ha fet una novel·la fàcil, ni els seus lectors esperàvem que fes concessions tenint a les mans una història tan potent. Precisament la condensació demana al lector la participació necessària per deixar-se fascinar per *El banquer*. I aquesta és una de les grandeses del llibre: enlloc d'una avorrida hamburguesa comercial, Núria Cadenes ens ofereix una subtil reducció de Pedro Ximénez que satisfarà els paladars més exigents.

A més a més, el llibre és un gran retrat d'una època. La de les primeres dècades del segle XX, la mateixa que va fascinar en Josep Maria de Segarra per fer la seva *Vida Privada*. I la Cadenes li fa una aclucada d'ull molt interessant quan fa aparèixer a les pàgines de *El banquer* un personatge com la Rosa Trénor de Segarra. A banda de l'homenatge metaliterari, Cadenes fa un homenatge a la tradició i a una altra mena d'homenots que no són el banquer de la seva novel·la, sinó els homes de cultura que feren evolucionar la cultura del país fins a cims extraordinaris just abans de la Guerra Civil.

Ara, amb aquesta novel·la, Cadenes ens demostra els que molts ja sabíem, que per les seves venes hi corre l'ànima d'una gran escriptora que ens ha de donar molts fruits saborosos en el futur, però de qui no podem deixar de llegir aquest meravellós present que és *El banquer*.

Sebastià Bennasar

El banquer / Núria Cadenes / Edicions 1984 / 1ª edició, 2013 / 237 pàgines / ISBN 9788415835073